

SEMMEIWEIS IGNÁC (1818–1865) ÖZVEGYE – A FÉRJÉRŐL¹

**Digitalizálták a Magyar Tudománytörténeti Intézet és a Semmelweis Orvostörténeti Múzeum, Könyvtár és Levéltár munkatársai, Gazda István vezetésével
Közreműködött: Kapronczay Károly és Szállási Árpád**

Azon a nagyszabású ünnepségen, amelyen a magyar és a külföldi orvosi nagyságok bemutatták hódolatukat Semmelweis Ignác zsenijének, részt vett egy őszhajú, tisztos matróna is: Semmelweis Ignác özvegye, aki itt éldegél Budapesten. A Magyar Hírlap elküldte hozzá egyik munkatársát, hogy megkérdezze tőle, mi okozta férje elméjének elborulását. Az özvegy a következőket mondta el Semmelweis életének utolsó, gyötrelmes éveiről.

Semmelweis Ignác négy évig volt idegbajos, 1861-től 1865-ig. Ez idő alatt írta meg korszakos munkáját, s ez idő alatt érték őt azok a támadások, amelyek az örületbe kergették. Éjszakánként fölriad, s izgatottan járkálva, fönnhangon fogalmazta meg a támadásokra vonatkozó válaszát. Felesége csak 1865. július 13-án vette észre, hogy elméje megháborodott. Ekkor eltiltották a betegek látogatásától. Természetesen ez csak ravaszszággal sikerült. Kocsiba ültették az inasával, az inas bement azokba a házakba, ahol Semmelweisnek betege volt, s mindig azzal tért vissza, hogy senki sincs otthon, mert a beteget elszállították. 1865 júliusában már elmeorvóintézetbe kellett vinni. Semmelweisné levelet írt Bécsbe a híres Hebrának, aki jó barátjuk volt, s akinek elmeorvóintézetében el akarta helyezni a beteget. Hebra várta őket Bécsben a vasúton. Semmelweis nagyon megörült barátjának, s követte őt az intézetbe, hogy megtekintse. Ottfogták. Már az első nap dühöngeni kezdett, hat ápoló alig bírta a lefogni. És egy hónap múlva meghalt ott Semmelweis.

Téves az a hír – nyilatkozott Semmelweisné –, hogy az uramat az elmebaj ölte meg. Ő is vértanúja lett a tudománynak. Egy beteg kezelése alatt a jobb keze középső ujját megkarcolta. Infekciót kapott. Sokáig maga kezelte. Éjszakánként vízben áztatta. Az elmeorvóintézetben aztán ebből a sebből vérmérgezést kapott, a mellén kelések támadtak, s ez a vérmérgezés ölte meg. Rokitansky Károly báró boncolta föl az uramat. A hátgerincén ő állapította meg, hogy amiről mi, közvetlen környezte nem tudtunk: négy évig kínozták az idegbajt. Ha a véletlen vérmérgezés meg nem váltja a szenvedéseitől, még jó sokáig elkínlódhatott volna.

¹ Forrás: Semmelweis özvegye – a férjéről. = Budapesti Hírlap, 1906. okt. 2. p. 8.